

„Netušila jsem, že je možné koupit si přátele, domnívala jsem se, že je zapotřebí si je udělat!“

„Vždyť se podívej na nás, mohl bys být stejně šťastný jako my! - Mohl bys mít taky kvartýr s ksichem!“

GABOR RASSOV

PŘÁTELE ZE SKŘÍNĚ

ČESKÁ PREMIÉRA

VÁCLAV HAVEL

VERNISÁŽ

Překlad hry Přátele ze skříně | **Zdeněk Bartoš**

Režie | **Jiří Bábek**

Dramaturgie | **Martina Pokorná**

Výprava / **Ľubica Bábek-Melcerová**

PŘÁTELE ZE SKŘÍNĚ:

Jacques | **David Beneš**

Odile, jeho žena | **Vladimíra Vítová**

Guillaume | **Petr Németh**

Juliette, jeho žena | **Pavla Janiššová**

VERNISÁŽ:

Věra | **Pavla Janiššová**

Michal | **Petr Németh**

Bedřich | **David Beneš**

PREMIÉRY 17. A 18. KVĚTNA VE STUDIU D

GABOR RASSOV (nar. 1964)

Francouzský herec a dramatik. K divadlu ho přitáhl o dva roky starší bratr, pozdější úspěšný spisovatel a scénárista, tvořící pod pseudonymem Lucio Mad. Ten v mládí založil divadelní skupinu L'asile culturel, s níž Gabor poprvé vystoupil na jeviště. V roce 1985 si vyzkoušel režii dvou krátkých filmů. Koncem 80. let se setkal s režisérem Pierrem Pradinásem, s nímž začal spolupracovat nejdříve jako asistent, později jako autor. Rassovovou prvotinou byla hra *Party Crime* z roku 1989, největších úspěchů ale dosáhl s titulem *Jacques a Mylène*, za který byl nominován na Molièrovu cenu pro nejlepšího autora. V letech 2003–2015 byl kmenovým dramatikem CDN Limoges, píše také filmové scénáře. Jako herec se objevuje na jevišti i ve filmu.

PŘÁTELE ZE SKŘÍNĚ

(Les Amis du placard)

Světová premiéra se odehrála roku 2010 v Théâtre de la Pépinière v Paříži. Ve světě podle Gabora Rassova, který nápadně připomíná ten náš, si lze koupit přátele. Online nebo přes smartphone... Autor i v této hře podrobuje nejbližší mezilidské vztahy (v tomto případě přátelství) zkoumáním optikou absurdní, černohumorné a místy kruté grotesky. Jeho častým tématem je *obludnost* skrytá v člověku, která se může probudit, jakmile dostane příležitost a vhodné podmínky. Rassov i v jiných dílech pobaveně sleduje společnost, která dogmaticky vyzývá rozum, ačkoliv se topí v absurditě a šílénství. Hra svým motivem, kdy se člověk stává zbožím, připomíná francouzský film ze 70. let *Hračka*, v němž se Pierre Richard stává živým dárkem pro miliardářova syna.

„Jacques a Odile jsou obludy všedního dne, jaké potkáváme v supermarketu, nebo když vyzvedáváme děti ze školy. Obludy, o kterých se nepíše v historických knihách.“ (G. R.)

Překlad pro první české uvedení v profesionálním divadle nově pořídil Zdeněk Bartoš.

VÁCLAV HAVEL (1936–2011)

Dramatik, esejista a politik. Pocházel ze známé pražské podnikatelsko-intelektuální rodiny. Kvůli svému původu nemohl studovat, vyučil se chemickým laborantem a gymnáziem vystudoval až večerně, dálkové pak absolvoval dramaturgii na DAMU. U divadla začínal jako jevištní technik. V 60. letech publikoval v různých literárních a divadelních periodikách, v Divadle Na zábradlí byla uvedena jeho absurdní dramata *Zahradní slavnost*, *Vyrozumění* a *Ztíženná možnost soustředění*. V roce 1975 napsal otevřený dopis prezidentu Husákoví, v němž upozornil na nahromaděné rozpory ve společnosti. V lednu 1977 byl jedním ze zakladatelů iniciativy Charta 77 a jedním z jejích prvních tří mluvčích. Za své občanské postoje byl celkem třikrát uvězněn a ve vě-

zení strávil téměř pět let. Jeho texty se v této době nesměly v Československu uvádět ani publikovat. V roce 1989 se stal tvář Sametové revoluce a jako kandidát Občanského fóra byl zvolen prezidentem. V roce 1990 přivedl zemi ke svobodným volbám. Během svého druhého volebního období odstoupil v době, kdy se federativní stát Čechů a Slováků začal rozpadat. Po rozdělení se stal prvním prezidentem samostatné České republiky. O deset let později se stáhl z politiky. V roce 2011 debutoval jako filmový režisér, když na plátno převedl svou hru z roku 2007 *Odcházení*.

Vedle inscenací tradičních dramatických textů vznikla v posledních letech i řada svébytných moderních produkcí, které Havel inspiroval svou další tvorbou, životem či ideály. Např. na motivy básnické sbírky *Antikódy* vznikla stejnojmenná audiovizuální performance *Laterny magiky* (2013, r. Braňo Mazúch). Texty z *Dopisů Olze* zhudebnil Petr Kotík (skladba měla premiéru 1990). Hra *Audience* inspirovala vznik inscenace Spitfire Company *Antiwords* (2013, sc. Miřenka Čechová, r. Petr Boháč).

VERNISÁŽ

Jednoaktová hra z roku 1975 navazuje svou problematikou na předchozí *Audience*, kde Havel poprvé použil autobiografickou postavu spisovatele Ferdinanda Vaňka (zde Bedřicha). Vaněk byl původně jednou z postav hry Havlova přítele Pavla Landovského *Sanitární noc*. V *Audience* si Havel Vaňka poprvé vypůjčil a učinil z něho „věčného disidenta“, putujícího nejen jeho vlastními aktovkami, ale i dalšími hrami Pavla Landovského, Pavla Kohouta a Jiřího Dienstbiera.

Premiéra *Vernisáže* v překladu Gabriela Lauba se uskutečnila ve vídeňském divadle Akademietheater 9. 10. 1976 společně s *Audience* a hrou Sławomira Mrożka *Polcajti*.

V Československu ji poprvé nastudovalo brněnské neoficiální divadélko VáHa v režii Romana Ráčka. Soukromá „bytová“ předpremiéra pro zvané přátele se uskutečnila 26. 10. 1989. Plánovaná premiéra 4. 11. 1989 na Festivalu české nezávislé kultury v polské Wroclawi se neuskutečnila, protože soubor byl zadržen na československo-polské hranici. Veřejně soubor inscenaci uvedl poprvé 29. 12. 1989 (v den, kdy se stal Havel poprvé prezidentem) v Kulturním domě v Kamenné kolonii v Brně.

K tématu hromadění majetku, se Havel vrátil po 35 letech ve své hře *Pět tet*. Na žádost režiséra Vladimíra Morávka a dramaturga Petra Oslzického v ní rozvedl osudy trojice postav z *Vernisáže* a domyslel, jak by asi žily v době okolo roku 2000.

Vernisáž se od smrti svého autora hrála např. v New Yorku, v Sydney, v Kyjevě, v JAR, v Kanadě, v Egyptě, ve Francii, v Turecku, Srbsku, Maďarsku, Švýcarsku, Španělsku, Belgii nebo Nizozemí.

Václav Havel v roce 1975, kdy vznikla hra Vernisáž

Inspece, nápověda, zvuk | **Ondřej Puchel**
Světla | **Roman Deršák**
Garde | **Eliška Jagobová**
Vlášeny | **Jana Chroustová**
Rekvizity | **Jiří Navrátil**

Zřizovatelem Západočeského divadla je město Cheb.
Inscenace vznikla za finanční podpory ministerstva kultury ČR a Karlovarského kraje.

Ředitel ZDCH | **Jan Svoboda**

Umělecký šéf ZDCH | **Zdeněk Bartoš**

Program vydalo Západočeské divadlo v Chebu

Text | **Martina Pokorná** a **Zdeněk Bartoš**

Foto | **Michal Mráka**

Grafická úprava | **Jan Krčál**

Nositelé autorských práv zastupuje DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, Krátkého 1, Praha 9, o. s.

Požívatí zvukové a/nebo zvukově-obrazové nahrávky představení je přísně zakázáno.

**Informace a prodej vstupenek
v obchodním oddělení divadla, tel. 354 432 522.
Rezervace on-line na www.divadlocheb.cz**

Cena programu 20Kč

